

**ทัศนะของนักหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการกำหนดราคาค่าสมาชิก
ของเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทย**

รายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นคำตอบที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์ผู้เป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ที่มีต่อการกำหนดราคาค่าสมาชิกของเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทย โดยจะพิจารณาถึงความคุ้มค่าต่อการใช้งานเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราค่าสมาชิกที่ต้องจ่ายไป รวมทั้งแนวโน้มในอนาคตต่อการบอกรับต่อหรือเลิกรับเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทยด้วย

จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏนั้น สำนักข่าวไทยกำหนดราคาของเอกสารข่าวไว้ต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มลูกค้า ซึ่งกลุ่มลูกค้าที่เป็นสื่อมวลชนจะรับในอัตราที่แพงกว่าสมาชิกทั่วไป เนื่องจากสำนักข่าวไทยอ้างว่าสื่อมวลชนได้ประโยชน์จากการนำเอกสารข่าวไปใช้ได้มากกว่า คือจะรับในอัตราเดือนละ 3,000 บาท สำหรับการรับเอกสารข่าวทั้ง 3 รอบต่อวันโดยจัดส่งให้ 3 ครั้งตามเวลา หรือเดือนละ 1,500 บาท หากรวมรับเอกสารข่าวเพียงวันละ 1 ครั้งในช่วงค่ำ แต่จะได้รับเอกสารข่าวทั้ง 3 ฉบับเท่ากัน และจากความคิดเห็นของนักหนังสือพิมพ์ในประเด็นดังกล่าว ปรากฏผลดังนี้

ความคุ้มค่าในการบอกรับเอกสารข่าวเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราค่าสมาชิกที่ต้องจ่าย

การพิจารณาถึงประเด็นนี้จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงการตัดสินใจขั้นสุดท้ายต่อความเห็นในทุก ๆ ประเด็นที่ได้นำเสนอไปแล้ว ตัวบ่งชี้ดังกล่าวนี้คือความคิดเห็นที่ว่า การเป็นสมาชิกของเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทยนั้นคุ้มค่าต่อการนำไปใช้งานมากน้อยเพียงใด

การกำหนดราคาของเอกสารข่าวนี้ พบว่าสำนักข่าวไทยกำหนดอัตราค่าสมาชิกไว้ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะการทำงานภายในองค์กร ซึ่งเหตุผลในส่วนนี้ก็คือ "สำนักข่าวไทยไม่ได้เป็นองค์กรที่แสวงหากำไรจากการขายข่าว แต่มุ่งไปที่การให้บริการต่อสังคมหรือสาธารณชนมากกว่า เพราะถ้าจะดูราคาที่คุ้มค่ากันจริง ๆ แล้ว การเป็นสมาชิกเอกสารข่าวอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายถึง 20,000 บาทต่อเดือน" (เกริกไกร จิระแพทย์, ความคิดเห็นเพิ่มเติมในวันสอบวิทยานิพนธ์, 29 เมษายน 2535)

สำหรับคำตอบที่ได้จากความคิดเห็นที่ว่า การเป็นสมาชิกนี้ยังคงมีประโยชน์ต่อการใช้งานบ้าง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนเงินที่ต้องจ่ายไปนั้น เป็นความคิดเห็นของสื่อมวลชนที่ตอบว่ายังสามารถใช้ประโยชน์จากเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทยได้หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องความครบถ้วนของข่าว การใช้เสริมประเด็นข่าว ใช้ลอกข่าว หรือการนำไปใช้ในลักษณะอื่น ๆ ก็ตาม ซึ่ง แสงไชย เค้าภูไทย (สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2534) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงความคุ้มค่าในการเป็นสมาชิกข่าวของสำนักข่าวไทยอีกด้วย ดังนี้

...อัตราค่าสมาชิกของเขา ผมว่าคุ้มนะ เพราะอัตราขั้นต่ำของนักข่าวสยามรัฐ 1 คน เฉลี่ย 3,500 บาท แล้วเรายังต้องมีค่ารถเป็นสวัสดิการให้เขา เสียภาษีให้เขา มีความผูกพันอะไร ๆ หลายอย่าง เจ็บป่วยก็ต้องรักษา ค่าโทรศัพท์ ค่าใช้จ่ายในการผลิตอะไรอีกอีกอีก เทียบกับสำนักข่าวไทย 3,000 บาทเราก็คงถือว่าคุ้มแล้ว...อีกอย่างนะ เราสามารถส่งวงกำลังคนของเราได้ด้วย ให้คนของเราไปทำงานอื่นที่เห็นว่าสำคัญกว่า ส่วนสำนักข่าวไทยนี่คือยามรักษาข่าวของเรา คอยดูไว้ไม่ให้ตกข่าว แล้วเรายังเก็บไว้เป็น file ด้วย ถ้าอยากรู้เรื่องอะไรก็ไปค้นได้...

นอกจากนั้น จากคำตอบที่ได้ยังแสดงให้เห็นอีกด้วยว่า อาจจะไม่ได้มองในประเด็นของความคุ้มค่ามากนัก การบอกรับเป็นสมาชิกนี้ถ้ายังคงมีความพอใจหรือยังจำเป็นที่จะต้องรับอยู่ ก็คงต้องเป็นสมาชิกต่อไป และถ้าหากว่าสำนักข่าวไทยจะขึ้นราคาบ้างนั้น ควรจะต้องเป็นราคาที่

ยอมรับได้ และมอบอำนาจการตัดสินใจซื้อให้กับโต๊ะข่าวไป (อายุษ ประทีป ณ ถลาง, สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2534)

แต่ในทางกลับกัน พบว่าภาพรวมของสำนักข่าวไทยในสายตาของนักหนังสือพิมพ์บางคน อาจจะไม่ค่อยเป็นที่น่าพอใจนัก โดยได้กล่าวสะท้อนออกมาในความเห็นที่ว่า การเป็นสมาชิกข่าวของสำนักข่าวไทยนั้นยังไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่ต้องการ ซึ่ง มานิจ สุขสมจิตร (สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2533) เป็นผู้กล่าวถึงประเด็นนี้ ดังนี้

...ค่าสมาชิกนะผมจ่ายเงินไป 3,000 บาทต่อเดือน มันไม่คุ้มหรอก คือประโยชน์ที่ได้รับไม่คุ้มกับเงินที่เสียไป แต่เราเป็นสมาชิกรู้ก็เพราะอยากให้สำนักข่าวไทยเขาอยู่ได้ ก็เคยมีความคิดเห็นกันนะว่า สักวันหนึ่งคงจะเลิกรับ... ทุกวันนี้เราก็ไม่ได้พึ่งพาเขาอะไรครับ เขาพึ่งเรามากกว่า เพราะเราทำให้เขาอยู่ได้ ถ้าจะตัดออกก็ไม่เดือดร้อนเรื่องข่าวเลย เพราะฉะนั้นจุดที่มันจะถึงกับเลิกรับก็คือการเพิ่มค่าสมาชิก ถ้าเพิ่มขึ้นมาก ผมว่าเอาเงินไปจ้างนักข่าวหรือคนซื้อมอเตอร์ไซด์ได้อีกคนเลย ก็อยู่ที่เขาจะครับ จะเลิกเร็วหรือช้า ถ้าขึ้นราคาเร็วผมก็เลิกเร็ว คุณภาพและบริการของเขายังไม่ได้ให้ความพอใจกับลูกค้าสูงสุดเมื่อเทียบกับราคา... ถ้าขึ้นราคาแล้วเขาบอกว่าเขาจะมีข่าวเด่นหรือข่าวแปลกจากข่าวที่นักข่าวทั่วไปหาได้ ผมเองก็ยังมองไม่เห็นเลยว่าเขาจะทำได้...

จากคำตอบที่ได้ทั้งหมดนี้ พอจะกล่าวได้ว่าแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ยังเห็นว่าอัตราค่าสมาชิกของสำนักข่าวไทยเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันยังคงคุ้มค่าต่อการนำไปใช้งาน แต่หากมีการขึ้นราคาค่าสมาชิกในอนาคตก็คงต้องพิจารณาเป็นกรณีไปว่าจะยอมรับต่อไปได้หรือไม่ ซึ่งความเห็นในประเด็นนี้จะนำไปสู่การตัดสินใจในอนาคตว่าจะเป็นผู้สมาชิกต่อหรือไม่ ดังจะได้นำเสนอในรายละเอียดต่อไป

การตัดสินใจยอมรับหรือเลือกรับเอกสารข่าวในอนาคต

จากข้อมูลที่ได้ในประเด็นของความคุ้มค่าต่อการนำไปใช้งานนี้ ทำให้ผู้วิจัยตั้งคำถามถึงการตัดสินใจขั้นสุดท้ายของนักหนังสือพิมพ์ที่จะเป็นสมาชิกหรือบอกเลิกการเป็นสมาชิกของสำนักข่าวไทย ซึ่งปรากฏผลที่ได้คือ การเลือกรับเอกสารข่าวนั้นคงจะเป็นไปได้เมื่อข่าวของสื่อมวลชนเองมีความสมบูรณ์เต็มที่แล้ว ทั้งข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวต่างจังหวัด ซึ่งถ้าสื่อมวลชนสามารถทำข่าวเหล่านี้ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ความจำเป็นในการใช้ข่าวของสำนักข่าวไทยคงจะลดน้อยลง ซึ่งอาจจะบอกเลิกรับได้ในอนาคต (สมหมาย ปาวิจจัตต์, สัมภาษณ์, 31 กรกฎาคม 2533) หรือถ้ามีการขึ้นราคาค่าสมาชิกในขณะที่การให้บริการยังไม่เป็นที่น่าพอใจตามความต้องการแล้ว ก็คงเป็นเหตุผลให้สื่อมวลชนเลือกรับเอกสารข่าวได้เช่นกัน (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2533)

นอกจากนั้น ยังพบคำตอบที่แสดงให้เห็นด้วยว่า สื่อมวลชนยังไม่ได้คิดถึงประเด็นการเลือกรับเอกสารข่าวนี้อย่างเพียงพอที่จะให้ความสำคัญกับนักข่าวของตนก่อนเป็นอันดับหนึ่ง แล้วจึงดูที่เอกสารข่าวในลำดับต่อมา รวมทั้งการรับเอกสารข่าวยังให้ประโยชน์ทางอ้อมในด้านอื่นด้วย (แสงไชย คำภูไทย, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2534) กล่าวคือ

...เลือกรับนี้คงยัง แต่ผมให้ความสำคัญกับคนของผมเป็นอันดับ 1 ก่อน ส่วนของเขานี้ ดูแค่ตรงไหนมันขาดหรือต้องตามต่อ มีก็ใช้ ไม่มีก็ไม่เป็นอะไร ผมไม่มีความคิดเห็นอะไรกับมันเลย เงินที่รับก็เป็นเงินของโรงพิมพ์ ถึงเวลาได้มันเอาไปซิ่งก็โลชาขาก็ได้เป็นเบี้ยเลี้ยงไป ก็ดีตรงที่ถ้ามีมันก็สะดวกขึ้น ถ้าไม่มีก็ทำงานหนักหน่อย...

หรือในส่วนของความเห็นที่ว่าข่าวจากสำนักข่าวไทยยังคงใช้ประโยชน์ได้นั้น อาวุษ ประทีป ณ ถลาง (สัมภาษณ์, 21 มีนาคม 2534) กล่าวว่า

...อย่างแนวหน้าก็เคยมีการพูดกันว่า ควรจะเลิกรับหรือยัง แต่ในขณะที่เรายังได้ประโยชน์ในส่วนของชาวต่างประเทศ และชาวภูมิภาคอยู่ มันก็มีความจำเป็น แต่ถ้าเป็นชาวในประเทศนี้ไม่จำเป็นเลย เท่าที่ผมเห็นนะ มีเพียงบางองค์กร หนังสือพิมพ์ที่อ่อนแอมาก ๆ ที่จำเป็นต้องใช้มาก อย่างไทยรัฐนี่เขาแทบจะไม่ต้องใช้เลย ส่วนแนวหน้าก็ยังพอไหว ผมว่ามันน่าจะคุ้มที่จะนำไปใช้...

หากจะกล่าวโดยสรุป สำหรับความเห็นในส่วนของการตัดสินใจบอกรับต่อหรือการบอกเลิกรับเอกสารข่าวของสำนักข่าวไทยในอนาคตนั้น ก็อยู่ตรงที่หากการทำงานของสื่อมวลชน มีความสมบูรณ์พร้อมอย่างเต็มที่แล้ว ความจำเป็นในการใช้ข่าวจากเอกสารข่าวก็น้อยลง หรือหากมีการขึ้นราคาค่าสมาชิกแต่ในขณะเดียวกันยังไม่ได้ให้ความพอใจอย่างเต็มที่เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่เสียไปนั้น อาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้เลิกรับได้เหมือนกัน สำหรับสภาพที่ยังคงเป็นอยู่เช่นปัจจุบันนี้ นักหนังสือพิมพ์ให้ความเห็นว่าก็ยังพอที่จะรับเป็นสมาชิกได้ต่อไป